

HRVATSKI glasnik

Godina XXVI, broj 39

29. rujna 2016.

cijena 200 Ft

Na desetoj obljetnici izvedbe ponovo „Umočko veselje”

Foto: Timea Horvat

8. – 9. stranica

HDS-ova Skupština

4–5. stranica

Hrvatski dan u Foku

12. stranica

Izložba Predraga Golla

15. stranica

Komentar

Duh naš svagdašnji

„Upitajte se, ne što vaša domovina može učiniti za vas, nego što vi možete učiniti za svoju domovinu“, riječi su to trideset petoga predsjednika SAD-a Johna F. Kennedyja, koji je u svome pristupnom obraćanju govorio o potrebi svih Amerikanaca da budu aktivni građani. I što ako riječ „domovina“ mijenjamo u izraz „hrvatska zajednica u Mađarskoj, Hrvati u Mađarskoj“. Mislim da još uvijek postoji taj tanki sloj Hrvata u nas koji, bez obzira na dob, već godinama ne pita se što može uraditi za našu hrvatsku zajednicu u Mađarskoj, nego aktivno radi. Pojedinci su oni koji su nezamjetno svoju užu obitelj zamijenili za širu hrvatsku javnost, i tako u njihovim životima nema radnoga ili neradnoga dana, jer je sve to već i prirodno za njih. Naravno, iza sebe imaju bračnoga druga ili životnoga suputnika koji čvrsto stoji iza ili složnu obitelj jer bez nje su i oni ranjivi. Dragovoljno pomažu u svojoj okolini svima, i ako su birani za pojedine dužnosnike, znaju da su birani, ali ne i izabranici. Pokretna su sila svoje uže i šire okoline, pa jednako tako i njihov stup temeljac. Za njih bi se reklo da su od staroga kova, iz onoga vremena kada se za učitelja govorilo da je dvadeset i četiri sata učitelj, i treba se uzorno ponašati. Jer su odgojeni u takvom ozračju. Za njih je svako slovo izreke „Tuđe poštuj i svojim se diči“ zlatnim slovima uklesana u svijest. Ponizni su prema svome poslu, odani prema svojoj hrvatskoj zajednici i iskreni prema drugima, kadšto i bolno iskreni. I u tome su duhu odgovili ili odgovajaju i svoju djecu. Jesu li naivci ili romantičari? Ne znam, odlučite vi sami. Zapravo, koliko smo mi Hrvati jaki u tome duhu, svijesti? I što će biti s nama kada će ti pojedinci jednoga dana glasno izgovoriti da su se razočarali u hrvatsku zajednicu? Lako je probuditi žar, upaliti vatru u duši, ali teško ju je održavati, hraniti. Koliko je prikladna ta riječ duh. Nešto što je iznad svega, svijest, moć ili sposobnost da se misli i spozna. Poznajete i vi te male velike ljude, ne dajte da se razočaraju u hrvatsku zajednicu jer su oni duh naš svagdašnji.

Kristina Goher

Glasnikov tjedan

U radijskoj emisiji Hrvatske radio-televizije naslova Hrvatima izvan domovine, od 8. rujna 2016. godine, između ostaloga tema je bila i položaj školstva Hrvata u Mađarskoj. Tako je Gabor Győrvári, ravnatelj Hrvatskog vrtića, osnovne škole i gimnazije Miroslava Krleža, kazao da vrtić u Pečuhu ima 88 upisane djece, čime su ispunjeni svi pokazatelji, indikatori, a Ivan Guban, HDS-ov predsjednik, govoreći o otvaranju sambotelskog vrtića kao podružnice pečuskog Obra-

na savjetnica u Državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske, kazala je da je putem Državnog ureda vlada Republike Hrvatske u 2016. godini izdvojila 341 tisuća kuna za projekte i programe Hrvata u Mađarskoj. Tako je do sada Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske u projekt izgradnje i dovršenja dvorišta za sport i rekreaciju Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleža uložio 982 200 kuna, od čega u 2016. godini, temeljem preporuka 12 zasjedanja Hrvatsko-mađarskoga međuvladina mješovitog odbora za zaštitu manjina, isplatio je posljednju ratu od 263 550 kuna. U programu financiranja posebnih potreba i projekta budimpeštanski HOŠIG dobio je 15 000 kuna, a tu je i pokrivanje troškova dvosemestralnog boravka za jednu osobu iz Mađarske na Croatikumu u Zagrebu.

Putem Državnog ureda vlada Republike Hrvatske u 2016. godini izdvojila 341 tisuća kuna za projekte i programe Hrvata u Mađarskoj.

zovnog centra Miroslava Krleža, reče da ga pohađa 12 djece, te dodao kako se nada da će HDS za nekoliko godina moći postići da ima školsko središte u svom održavanju i u Gradišću, s pomoću roditelja gradišćanskih Hrvata koji će u vrtić upisati svoju djecu. Rekao je da 3000 djece u Mađarskoj u nekom vidu pohađa nastavu hrvatskoga jezika, od čega 1500 njih u dvojezičnim školama. U sklopu priloga o školstvu Hrvata u Mađarskoj, Dubravka Severinski, viša struč-

Na redovitoj sjednici HDS-ove Skupštine, održane 10. rujna 2016. godine u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleža u Pečuhu, HDS-ov je predsjednik u usmenoj dopuni svojega pismenog izvješća o ostvarenom u proteklome razdoblju kazao da pokretanje hrvatskoga vrtića u Sambotelu i njegovo održavanje, sa već do sada uložnim, HDS za ovu godinu staje 40-ak milijuna forinta.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite
Hrvatski glasnik!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

mcc.croatia.hu – dnevne vijesti • www.glasnik.hu – dnevno svježe vijesti, napisi, albumi fotografija
radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, svaki radni dan od 18 sati pet radijskih emisija s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati.
Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.
Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia.

Proslava 25. obljetnice neovisnosti Republike Hrvatske

Generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Haluga i župan Karlovačke županije Ivan Vučić udružili su snage u ime institucija na čijem su čelu i organizirali pečušku proslavu 25. obljetnice neovisnosti Republike Hrvatske za 6. listopada 2016. godine. Programi počinju u Hrvatskome klubu „August Šenoa“ u 17 sati gdje se predstavlja roman „Dva pira“ Dragoje Jarnević, u organizaciji Hrvatskoga kluba „August Šenoa“ i karlovačke Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“. Književno stvaralaštvo Dragoje Jarnević, jednako kao i njezino javno djelovanje za razvoj hrvatske kulture od velikog

su značenja i vrijednosti. Premda svojim preporodnim pjesništvom nije dosegla razinu suvremenoga pjesništva, njezini prozni tekstovi stoje na samom početku razvoja hrvatske proze. Pripovijesti je objavljivala u tadašnjoj periodici, a izdala je i zbirku Domorodne poviesti 1843. godine. U tim tekstovima, koji se prema običaju onoga vremena nazivaju „povijesti“, česti su motivi naslijeđeni iz hajdučko-turske novelistike iako se u nekim njezinim novelama mogu iščitati i naznake protorealizma, koje će vješto kanonizirati August Šenoa. Roman Dva pira, koji je izlazio u časopisu Domobran 1864. godine, uz roman Požeški đak Miroslava Kraljevića, predstavlja prvo djelo ove vrste u novijoj hrvatskoj književnosti. U 18 sati u Muzeju Csontváry otvara se izložba „Portret grada Zvijezde“ u postavu karlovačkoga Gradskog muzeja, autora Gorana Vranića. Slijedi koncert Karlovačkoga komornog orkestra tamošnje Glazbene škole, pod dirigentskom palicom Danijela Martinovića. Na programu su djela: Zdravko Lončarić: Croatian Infinity za gudački orkestar; Boris Papandopulo: Četiri invencije za kameratu; Zdravko Lončarić: Dijalog za dva saksofona; Ivor Reljić, saksofon; Boris Kolarić, saksofon; Oton Hauska: Koncert za klarinet i komorni orkestar; Robert Pajić, klarinet.

Mali popis - mikrocenzus 2016

Kako je na tiskovnoj konferenciji 20. rujna u Budimpešti, najavio dopredsjednik Središnjega statističkog ureda (KSH) Zsolt Németh, između 1. i 8. listopada provest će se mali popis pučanstva, takozvani mikrocenzus. On se provodi u poluvremenu popisa pučanstva koji se obavlja svakih deset godina. Obuhvatit će deset posto cjelokupnoga stanovništva. Cilj je malog popisa da se obavi mjerenje o društvenim promjenama posljednjih pet godina. Na taj način Središnji statistički ured doći će do podataka o broju i sastavu stanovništva prema dobi, spolu, obiteljskome stanju, školskoj spremi, zaposlenosti, narodnosti i nizu drugih demografskih pokazatelja, nadalje dobit će sliku o najvažnijim stambenim podacima. Popis će se održati u 2148 naselja u 440 tisuća kućanstava. Sudjelovanje stanovništva obvezno je, ali upitnice su anonimne, a podacima se može koristiti samo u statističke svrhe. Mikrocenzus održava se od 1963. godine, prvi put ove godine popisivači će upitnice popunjavati elektronički, laptopom ili tabletom. Do 9. listopada upitnice će se moći popuniti i internetom.

Sveučilište u Zadru
University of Zadar
Ulica dr.Franje Tuđmanja 24.
23000 Zadar/Hrvatska

Hrvatska državna samouprava
Országos Horvát Önkormányzat
1089 Budapest, Bíró János u. 24.

Usavršavanje nastavnika u matičnoj domovini Vlašići, 29. rujna – 2. listopada 2016.

PROGRAM

29. rujna 2016. (četvrtak) pristizanje sudionika, registracija

19.00 Izdavanje i tiskanje hrvatskih udžbenika
Čaba Horvath, ravnatelj Croatice

30. rujna 2016. (petak)

8.00 OŠ Jurja Dalmatinca (Pag), ogledni sati, radno druženje

14.00 – 16.00 PREDAVANJA (Zavičaj) Pozdravni govor, Ivan Guban HDS-ov predsjednik

Stručna pedagoška usavršavanja na Visokoj školi „József Eötvös“

Dr. Marica Kanižai, ravnateljica Pedagoškog instituta Visoke škole JE

Poglavlja iz povijesti hrvatskoga školstva u Mađarskoj

Dr. Stjepan Blažetin, voditelj Katedre za kroatistiku Sveučilišta u Pečuhu

PROJEKCIJA FILMA

1. listopada 2016. (subota)

9.00 – 12.00 PREDAVANJA (Zavičaj)

Aktualnosti narodnosne politike u Mađarskoj

Richárd Tircsi, voditelj Glavnog odjela za narodnosti pri Ministarstvu ljudskih resursa

Promjene u akulturacijskim tjemovima

Dvojezična pedagoška komunikacija

Gabor Győrvári, ravnatelj HŠ „MK“

Predavanje, razgovor ili komunikacija

Robert Ronta, stručni savjetnik

18.00 OKRUGLI STOL (Ivan Guban, HDS-ov predsjednik)

- Budućnost malih narodnosnih škola i vrtića
- Budućnost nastave hrvatskoga jezika
- Potpoma: Ministarstvo ljudskih resursa
- NEMZ-PED-16-0002

Redovita HDS-ova Skupština u Pečuhu

Odluka o izmjeni proračuna za 2016. g., raspisana javna nabava za obnovu Pansiona „Zavičaj“ u Vlašićima, izabrani ravnatelji ZZHM-a i Croatice

Sukladno Odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Hrvatske državne samouprave, nakon ljetnog odmora sazvana je redovita sjednica Skupštine koja je održana 10. rujna 2016. godine u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležu u Pečuhu. Uoči sjednice, održane su i sjednice skupštinskih odbora za financije, pravna pitanja te za kulturu i vjerska pitanja.

Sjednica je započela svečanim činom, prisegom Marije Kralj, nove zastupnice HDS-ove Skupštine, s liste izborne koalicije Društvo gradišćanskih Hrvata u Mađarskoj, Društvo Hrvata kraj Mure i Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskog prijateljstva. Marija Kralj, nakon ostavke zastupnika Geze Völgyija, kao sljedeća na listi preuzela je mandat.

Na prijedlog predsjednika, Skupština je jednoglasno prihvatila pismeno predloženi dnevni red. Nakon kratke usmene dopune o ostvarenom u proteklome razdoblju – četiri jezična kampa u Vlašićima, državna biciklijada, pokretanje hrvatskoga vrtića u Sambotelu s 15 djece, čije će održavanje, sa već do sada uloženim, HDS za ovu godinu stajati 40-ak milijuna forinti, susret s predsjednicima Republike Hrvatske i Mađarske prigodom 450.

Izabrani članovi Odbora za provedbu javne nabave

HDS-ova Skupština izabrala članove Odbora za provedbu javne nabave za unutarnju obnovu pansiona „Zavičaj“ kao podružnice KPCO-a. Za predsjednika narečenog Odbora izabran je ekonomist Ilica Kovačić (inače prokurist poduzeća „Zavičaj“), članovi su Odbora: stručnjakinja za javnu nabavu Žuža Sigečan (djelatnica HDS-ova Ureda), za gradnju građevinska inženjerka Lilla Zámbo (zaposlenica poduzeća „Zavičaj“), za cijeli projekt Gabor Gregeš (djelatnik HDS-ova Ureda, voditelj pečuške podružnice HDS-ova Ureda) koji je proveo i gradnju pečuskoga hrvatskog vrtića.

nju građevinska inženjerka Lilla Zámbo (zaposlenica poduzeća „Zavičaj“), za cijeli projekt Gabor Gregeš (djelatnik HDS-ova Ureda, voditelj pečuške podružnice HDS-ova Ureda) koji je proveo i gradnju pečuskoga hrvatskog vrtića.

Sjednica je započela svečanim činom, prisegom Marije Kralj, nove članice s koalicijske liste gradišćanskih i pomurskih Hrvata.

obljetnice Sigetske bitke, nadalje o odobrenim potporama županijskim udruženjima hrvatskih samouprava i drugome, Skupština je jednoglasno prihvatila izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik.

Na temelju pismenoga prijedloga, jednoglasno su prihvaćene izmjene i dopune Proračuna HDS-a, ureda i ustanova za 2016. godinu. Izmijenjeni prihodi i rashodi jednako su porasli s 1 161 196 na 1 276 512 forinta.

Imenovanje ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj

Za ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj na mandat od pet godina izabran je dr. sc. Stjepan Blažetin. Dr. sc. Stjepan Blažetin na čelu je, Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj od 2011. godine.

Imenovanje ravnatelja poduzeća Croatia

Za ravnatelja Croatice na mandat od pet godina izabran je Čaba Horvath. On je na čelu Croatice, neprofitnog poduzeća za informativnu, kulturnu i društvenu djelatnost od samog utemeljenja Poduzeća (2000.) do danas.

Predsjednik Ivan Guban izvijestio je nazočne o tijeku priprema programa Državnoga hrvatskog dana koji će se ove godine održati 19. studenog u Kaniži, a domaćin će biti hrvatska zajednica pomurskih Hrvata. Misno slavlje predvodit će varaždinski biskup, rezerviran je i dom kulture, a počinje ubrzano uvježbavanje programa u koji će biti uključena sva naselja i udruge dotične regije. Novost bi bila organiziranje predstavljanja, odnosno promidžbeni štandovi naših ustanova i tvrtka, primjerice Croatice, MCC-a, „Zavičaja“ u Vlačićima i drugo. Poziv je upućen i predsjednicima republika, ali se ne može predvidjeti hoće li u tako kratkom roku ponovno posjetiti hrvatsku zajednicu u Mađarskoj. Skupština je primila na znanje izvješće o pripremama Državnoga hrvatskog dana, odnosno održavanju sljedeće sjednice Hrvatske državne samouprave.

U nastavku je bez rasprave jednoglasno prihvaćen i prijedlog raspisivanja natječaja za ravnatelja Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj koji do imenovanja novog ravnatelja vodi ravnatelj „Zavičaja“ d. o. o. u Vlačićima Tibor Radić.

Uslijedila je rasprava o raspisivanju Javne nabave za obnovu zgrade Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj u Vlačićima. Kako uz ostalo reče predsjednik Guban, od Ministarstva ljudskih resursa dobili smo 35 milijuna forinta, na-

mjenska sredstva za unutarnju obnovu pansiona „Zavičaj“ kao podružnicu KPCO-a. Pošto je sukladno zakonskim promjenama prihvaćena izmjena Pravilnika, usvojena je odluka o raspisivanju javne nabave, a zatim su izabrani i članovi Odbora za provedbu javne nabave. Zbog sukoba interesa članovi narečenog odbora ne mogu biti članovi Skupštine, nego vanjski članovi, razni stručnjaci. Pri tome je opunomoćenik tvrtke „Zavičaj“ d. o. o. izvijestio nazočne o planiranom ulaganju koje je neophodno da bi povećali konkurentnost zdanja na turističkome tržištu. Kako je naglašeno, računa se na tvrtke koje imaju referencu i do sada su radile na obnovi HDS-ih objekata. Za predsjednika narečenog Odbora izabran je ekonomist Ivica Kovačić. Članovi su odbora: stručnjakinja za javnu nabavu Žuža Sigečan, za gradnju građevinska inženjerka Lilla Zámbo, za cijeli projekt Gabor Gregeš koji je proveo i gradnju pečuskoga hrvatskog vrtića.

Po završetku otvorene sjednice, uslijedila je zatvorena sjednica na kojoj se odlučivalo o dodjeli nagrada Hrvatske državne samouprave, nadalje o imenovanju ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj i ravnatelja Croatice, te o izboru člana u Pododbor za vrednovanje natječaja Fonda za razvoj ljudskih resursa. Kako saznajemo, za ravnatelja ZZHM-a izabran je dr. sc. Stjepan Blažetin, a za ravnatelja Croatice Čaba Horvath. Za članicu Pododbora Fonda za razvoj potencijala ljudskih resursa izabrana je opet Angela Šokac Marković.

Iduća skupština bit će na Državnom danu Hrvata, u Kaniži 19. studenog ove godine.

MCC

Odluke o potporama i aktualna pitanja

Dana 10. rujna zasjedalo je Vijeće Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije. Redovita sjednica održana je u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu u Santovu, a uza sedam vijećnika Županijske samouprave nazočili su vanjski članovi odbora te stalno pozvani gosti, bačvanski članovi Skupštine Hrvatske državne samouprave.

Prije početka sjednice predsjednik Joso Šibalin zahvalio je voditeljici narodnosnog doma i županijskoj referentici za narodnosti na dugogodišnjem predanom radu povodom odlaska u mirovinu. Prigodnim se riječima od nje oprostila i Angela Šokac Marković. Ildikó Baranya zahvalila je Županijskoj hrvatskoj samoupravi i bačkoj hrvatskoj zajednici na dobroj suradnji pri ostvarivanju zajedničkih zadaća i ciljeva, te na izuzetnim osobnim vezama.

Pošto je utvrđen kvorum, jednoglasno je prihvaćen dnevni red, pa je uslijedila rasprava o pristiglim molbama, odnosno potporama i aktualnim pitanjima.

Prema pristiglim molbama za sufinanciranje mjesnih programa od regionalnog značenja raspodijeljeno je 425 tisuća forinta.

Tako je Vijeće usvojilo odluke o dodjeli novčane potpore santovačkoj Hrvatskoj samoupravi 75 tisuća forinta za Hrvatsko hodočašće na santovačkoj Vodici, bačvinskoj Hrvatskoj samoupravi za Županijski susret hrvatskih učenika 100 tisuća, čavoljskoj

Hrvatskoj samoupravi za Bunjevačko prelo 2017. 120 tisuća, Kulturnoj udruzi baškutskih bunjevačkih Hrvata 130 tisuća forinta također za priređivanje prela u siječnju sljedeće godine. Kako je pri tome naglasio predsjednik Šibalin, premda na posljednjim izborima u Bašketu nije osnovana hrvatska samouprava, hvaljevrijedno je da postoji udruga koja želi raditi, nastaviti započeto i unaprijediti kulturni i društveni život tamošnje hrvatske zajednice. Uvjeran je da će na idućim izborima ponovno biti utemeljena hrvatska samouprava. Predsjednik čavoljske Hrvatske samouprave uz ostalo je nazočne upoznao s planiranim nizom sadržaja 2017. godine vezanih za obilježavanje 80. obljetnice smrti čavoljskog župnika i kulturnog djelatnika Ivana Petreša.

Pod „raznim“ bilo je riječi o aktualnim pitanjima i predstojećim priredbama.

S. B.

BAJA – Kulturna udruga Plesni krug „Šugavica“ u okviru redovitih plesanica petkom, 16. rujna 2016. organizirala je Hrvatsku plesanicu uza živu glazbu koja je ostvarena s potporom Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije. Kao i uvijek, na plesanici se okupilo preko stotinu ljubitelja narodnoga plesa, a plesove je podučavala Vesna Velin, članica pečuškoga KUD-a „Tanac“. Svirao je Orkestar „Vizin“.

www.facebook.com/Jozo Sigečan

KAČMAR – Dana 10. rujna u marijanskome svetištu priređena je svečanost u povodu obilježavanja desete godišnjice obnavljanja kačmarske Vodice i pete godišnjice obnavljanja svetog bunarića. Tom je prigodom u prijepodnevnim satima održano najprije misno slavlje na hrvatskome jeziku, a zatim i dvojezična mađarsko-njemačka misa. Nakon misnih slavlja predstavljena je knjiga dr. Antala Zorna: Obrtništvo i trgovina u Kačmaru u 20. stoljeću. U nastavku je još nastupio duet Balog s glazbenim programom, a zatim su proslavljeni okrugli rođendani. Druženje Kačmaraca na Vodici završeno je zajedničkim ručkom uz potporu samouprave naselja Kačmara.

U Sigetu i Pečuhu

Dana 16. rujna djelatnici Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu posjetili su Siget i Pečuh, u sklopu programa obilježavanja 450. obljetnice Sigetske bitke. Stručno putovanje započelo je posjetom i razgledanjem Sigeta.

U Pečuhu su obišli Sveučilišnu knjižnicu „Centar znanja“ u kojoj su poslušali predavanje dr. sc. Stjepana Blažetina, ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, naslova „Hrvati u Mađarskoj danas“. U poslijepodnevnom satima obišli su Zsolnayjevu četvrt kulture i znamenitosti grada Pečuha. Svoje dojmove podijelili su na blogu knjižnice iz čega izdvajamo ovo:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu na osobit je način povezana s obitelji Zrinski, prvenstveno zahvaljujući činjenici da se u njezinu fondu nalazi Bibliotheca Zrinihana, knjižnica ove čuvene velikaške obitelji, jedna od najvrednijih obiteljskih knjižnica u Hrvatskoj. Tu je i autograf opere Nikola Šubić Zrinski Ivana pl. Zajca, koji je dio Zbirke muzikalija i audiomaterijala, a brojne vizualne prikaze Zrinskog i Sigetske bitke čuva Grafička zbirka NSK.

Povezanost Knjižnice i obitelji Zrinski iznjedrila je i zamisao o stručnome putovanju djelatnika NSK na poprište Sigetske bitke. Muzej posvećen Bitki glavno je okupljalište turista koji pristižu u ovaj mađarski gradić slavne prošlosti, a smješten je unutar obrambenih zidina, uz nekadašnju džamiju sultana Sulejmana. Nekoliko kilometara dalje, već na putu prema Pečuhu, zaustavili smo se u Parku mađarsko-turskog prijateljstva, koje je navodno bilo mjesto turskoga tabora prilikom opsade Sigeta. U parku su smještene velika poprsja nekadašnjih protivnika: Nikole Šubića Zrinskog i sultana Sulejmana Veličanstvenog, koji je pod sigetkim zidinama preminuo prirodnom smrću, čitamo na <http://nsk.hr/blog/u-posjeti-sigetu-pecuhu/>

Kao gostima iz Hrvatske, teško se bilo oteti dojmu da u priči o Zrinskome nešto nedostaje. Miklós Zrínyi predstavljen je kao mađarski junak, a njegovo hrvatsko podrijetlo gotovo je zane-mareno. Izložba koju smo imali priliku pogledati predstavljena je na mađarskom, turskom i engleskom jeziku, a Park prijateljstva

O Hrvatima u Mađarskoj govorio je Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj.

ni u jednom sijelu nije uključio hrvatsku stranu. Krivnju za takav zor trebali bismo ipak ponajprije potražiti u domaćem dvorištu i nespretnosti prigodom zaštite i promicanja vlastitih vrijednosti.

Pečuh je jedan od najstarijih i najljepših mađarskih gradova, najveće sveučilišno središte države, grad s velikim usredotočenjem nacionalnih manjina (većinom Hrvata i Nijemaca). Posjet Pečuhu započeo je razgledanjem Regionalne knjižnice „Centar znanja“. Zatim nam je predavanje održao mr. sc. Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj i predstojnik Odsjeka za kroatistiku Instituta za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, koji nam je ukratko predstavio položaj i ustanove hrvatske manjine, te poteškoće s kojima se susreću u nastojanjima da održe hrvatsku svijest i organiziraju kulturni život.

Dojmljiv je bio posjet Zsolnayjevoj kulturnoj četvrti. Stručno putovanje u Siget i Pečuh prošlo je u znaku druženja s našim domaćinima, gosp. Blažetinom, mladim kolegom Silvestrom Balićem te gđom Magdalenom Molnar Drinoczi, koji su se potrudili učiniti nam posjet sadržajnim i vrlo zanimljivim. Uspostavljene veze bez sumnje će biti dobar temelj za neku buduću suradnju naših ustanova.

-mcc-

<http://nsk.hr/blog/u-posjeti-sigetu-pecuhu/>

Tatijana Petrić, glavna ravnateljica NSK, Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, i suradnica Zavoda Magdalena Molnar Drinoczi

Djelatnici NSK pozorno prate predavanje.

PEČUH – Prema odluci Hrvatske samouprave Baranjske županije, i ove je godine Samouprava organizirala usavršavanje u „Zavičaj“, kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj, u paškim Vlašićima. Usavršavanje je trajalo od 23. do 25. rujna ove godine. Predviđena su bila predavanja o samoupravnome sustavu u Republici Hrvatskoj, o stanju i položaju tamošnjih nacionalnih manjina i o iskustvima nakon priključenja Hrvatske Europskoj uniji. Osim toga i razgledavanje gradova Paga i Zadra. Troškove prijevoza (autobus) snosila je Hrvatska samouprava Baranjske županije, a polupansion plaćala dana samouprava ili pojedinac.

Na desetoj obljetnici izvedbe ponovo „Umočko veselje“

„Umočko veselje“ se je po prvi put tri dane dugo odvijalo 2006. ljeta, u kom je sudjelovalo, zvana folklorišev, tamburašev i pjevačev iz KUD-a Kajkavci, skoro sve selo. Nije bilo ni ovput to drugačije, 2. i 3. septembra, u subotu, iako u vrmenu malo skraćeno, ali odlučeno je na desetu obljetnicu izajt će Umočani ponovo na pirovanje. Sa zbogomdavanjem dičačkom žitku s večerom je započet program u petak uvečer, a s dvodnevним gostovanjem prijateljev KUD-a „Januševac“ iz Brdovca, „Kajkavci“ su okrunili vlašće svečevanje. Teško bi bilo u riči najzad dati tu atmosferu ka je zavladata na umočki ulica, a prik ovoga napisa i fotografijov, novinar će pokusiti i ono nemoguće.

Ovo kajkavsko selo u prošlosti je napravilo svoju etnohižu, muzej za stare čase, tod su se sabirali svati, pozvani gosti i svi oni ki su bili znatiželjni na ovu rijetku atrakciju, ka se je po prvi put zgodala

pred desetimi ljeti. Tajedne, misece dugo je durala priprava, uz stare tančoše, ki pravoda nisu mogli zabiti pred desetimi ljeti točno zavježbanu koreografiju Štefana Kolosara, poredali su se i mladji, a i dičji plesači. Oni su s najvećom voljom i oduševljenjem capetali u svadbenoj povorki. Oko dvisto ljudi gvišno se je okupilo u staroj hiži, kade su divojke rozmarin vezale i stavile gostom na rublje, i kade je babac, jedna od ključnih figurov, Gyula Kishegyi vinskim pozdravom krenuo povorku do divojačkoga stana. Promet je stao, tamburaši na kola su diktirali ritam mimohoda, a na glavnoj cesti Umoka s veselimi i duhoviti vikanji su razveselili gledatelje, promatrače u obloku, ali uprav pred vrati, svečano obličeni slavljeniki. Na Ulici Akacija 85, dvor je postao tijesan jako ukusno i lipo obnovljene hiže, kade je došlo do prosidbe divojke s vandavanjem krive, a na kraju i prave zaručnice. Otud je put ravno

peljao u mjesnu crikvu, kade je pred plenumom mladi par izrekao „da“. Svega je bilo u domu Božjem, početo od svadbene note na orgula, molitve na hrvatskom jeziku, a i farnika ki je počvrstio vjernost, i u stvarnosti jur ljeta dugo u hištvi živjećih, Estere Grubić-Ferkis i Zsolta Ferkisa. Za prisegom se je začelo pravo mulatovanje, tamburaši su pred šatorom dočekali svate, kade je novopečena žena i sa svojimi šikanosti dokazala da je vridna muža. Zakipljeno vino i kolači su ponukani pred ulazom u ogromni šator, koji je bio nakinčen jesenskim farbami i po zahtjevu pirovnoga običaja, štovec sa slikami brojnih hižnih drugov. Atila Horvat, načelnik sela, je pozdravio nazočne, Matiju Firtla, parlamentarnoga zastupnika, Šteficu Čubela, predsjednicu KUD-a „Januševac“, Jelku Perušić iz Dolnje Pulje i Štefana

Trenutak za pjesmu

još friško sam kanio

još friško sam kanio
pojti na sajam
moje mladosti

šao sam
po dolini
po livadi

u susjedno selo
na dalekoj dugavi

Andi Novosel

Kolosara, predsjednika Jursko-mošonsko-šopronske županije, kot i koreografa insceniranoga pira, iz kojega je pred desetimi ljeti napravljen i film za DVD. Gdo bi bio mislio da će veselje sprovedjati ogromna svadbena goščina po najavi pozivača. Za molitvom su redom stavili na stol kokošinju juhu, kuhano meso, rižu i pipleći paprikaš pak i zelje, jer prez zelja, kako se kaže u Umoku, nij' veselja. Uz večeru je pripala i dobra muzika Pétera Mógera, a i tamburaškoga sastava „Kajkavci“, pod peljanjem Adama Horvata, predsjednika mjesne Hrvatske samouprave. Joška Jurinković, negdašnji predsjednik Hrvatske samouprave, je morebit bio jedan od najsrićnijih gledateljev toga dana ki se je još pred desetimi ljeti zeo za jednu od važnih ulogov pri piru, a toga dana je samo s oduševljenjem dičio svoje Umočane. – Ja se još znam spomenuti da su ovako držali kod nas veselja, ali na danas je sve to pozabljeno. Ovu ideju da ćemo znova napraviti Umočko veselje smo čuvali već zdavno, a pak smo ga lako i uredili kad imamo gvišne društvene člane. I oni su se veselili da će se to ponovo urediti i mislim da su se mogli danas svi dobro čutiti – rekao je najpoznatiji umočki Hrvat ki je lani stupio u osamdeseto ljetu svojega žitka. Miro Hribar, tajnik partnerskoga društva iz Brdovca, nije se mogao dost načuditi lipoti umočke tradicije: – Ovo je jedno zajedničko druženje u veselom tonu i danas je ovo cijelo veselje iznenađujuće i osjećajno, posebno zbog toga jer ja još pamtim te stare običaje, tih povorka, molitvu mladenaca i jako sam oduševljen da su naši prijatelji "Kajkavci" uspjeli ovo sve sačuvati. Ja ne vjerujem da bi mi to mogli predstaviti kod nas, jer ne bi imali toliko ljudi i toliko zain-

teresiranih, koji bi to mogli napraviti – istaknuo je hrvatski gost. Kod drugoga stola gledajući koreografiju na pozornici, ka je izvedena u cjelini, Štefanu Kolosaru su i suze došle: – Svenek sam ganut kad vidim na Undi, ali na Umoku vridnost naših Hrvatov. Sad već premišljam da dobro bi bilo i ča drugo napraviti, spasiti običaj, dokle se još more, da ostane kultura i tradicija, ako smo već s jezikom u gubitku ovde na Umoku. Nisu me zvali Umočani na probe, ali sam zadovoljan tim ča sam danas doživio i vidio ovde – pohvalio je svoje tančoše peljač HKD-a „Veseli Gradišćanci“ na Undi. Andrea Szokodi, ka trenutačno dirigira plesače „Kajkavce“ lipo je uplela u sam pir i folklorno djelovanje i najmladje ki će vjerojatno kašnje prikzeti uloge i u ansamblu odrašćenih. Pri našem stolu je bilo još i većputi čuti da ovakovoga veselja još i u Koljnofu nij' bilo, nismo mogli dost naglasiti kako su organi-

zacija i večera bile na vrhu priredbe, u pratnji dobre volje i legendarnoga gostoprinstva domaćinov. Pred desetimi ljeti je priredba realizirana iz materijalnih sredstav Europske unije, a po riči umočkoga liktara, ljetos su dvodnevnu reprizu pira pokrli pinezi Hrvatske samouprave Umoka, Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije i umočkih sponzorov ki su znatnu svotu dodali da je Umok nanovič mogao dokazati, koju veliku vridnost imaju u svojem vlasničtvu.

Timea Horvat

Svi diozimatelji ovaljetnoga „Umočkoga veselja“

Senandrija

Okusi sa senandrijskog Brda

U sklopu senandrijskoga kulturnog i gastronomskog festivala „Dumtsa korzó“, koji je trajao od 29. travnja do 16. listopada 2016., a 17. i 18. rujna na tome su šetalištu polaznici mogli kušati i okuse Hrvata Dalmatinaca toga grada.

Na proslavu dana svetoga Jerolima, zaštitnika Dalmacije, teologa, prevoditelja, knjižničara, učitelja i studenata, pozivao je Juraj Benković, akvarelist, pripadnik malobrojnog življa Hrvata Dalmatinaca prekrasne Senandrije. Kako nam kaže, taj se dan posebno slavio kod senandrijskih Hrvata Dalmatinaca, poput Badnje večeri, i toga su dana gosti srdačno bili primljeni u kući, a također i lijepo ugošćeni, počašćeni. Tako je to bilo i ovoga vikenda, naime kod štanda s natpisom „Dalmatinski okusi s brda Šamār“ nudila se pita s kozjim sirom i satarašem, keks s limunom, kruh s kremom od slanutka i juha od slanutka ili, kako oni nazivaju, juha bagoca, i crno vino sorte kadarka. Vino je pripremila Katalin Széles, juhu je nudila Melitta Kenderák, a specijalitete je ispekao, mijesio i pripremio Juraj Benković. Izvorni su to okusi iz bakine kuharice, koji su i ovoga puta mamili prolaznike, tako i glavnu organizatoricu festivala Gabriellu Sárfi.

I zašto se stavlja umjesto brašna slanutak u juhu ili kruh? Dalmatinci toga grada bijahu vinari, vinogradari, koji su svoje vinograde imali na terasama Brda ili na Dalmatinskoj planini, koju su Mađari preimenovali u Szamár-hegy. Naime, samo su magarci mogli niz padinu nositi vreće s grožđem, i zbog toga su Hrvati

Juraj Benković, Gabriella Sárfi, Melitta Kenderák i Katalin Széles

imali mnogo magaraca, pa i sedlara. Samar je drevno sedlo koje se stavlja na leđa tegleće životinje. U to su vrijeme naši sunarodnjaci bili među imućnijim obiteljima grada. Ali nažalost više se ne bave toliko grožđem kao nekada jer nakon bogatstva uslijedilo je duboko siromaštvo. U vrijeme kada je filoksera pogodila Europu, nije poštedjela ni senandrijske vinograde, pa je nažalost nestala i jedna sorta grožđa što su Dalmatinci imali, koju su njihovi predci iz pradomovine donijeli. I za vrijeme siromaštva u kuhinji se brašno ubrajalo u pravo zlato, pa se umjesto njega u jela stavljao mljeveni slanutak, a u juhu od slanutka umjesto dimljenoga

mesa samo kosti kako bi se ipak očuvao taj okus. Od slanutka se pekao kruh, a također kada se rastezalo tijesto, ispod se dosipao mljeveni slanutak. Nažalost, danas u Senandriji postoji već samo

nekoliko hrvatskih obitelji, ali se običaji još čuvaju i njeguju. Prije nekoliko godina pokrenuta je takozvana Senandrijska šetnja, kojoj se pridružio i Juraj Benković. On u svojoj kući ima mnoštvo fotografija o nekadašnjem življu u tome gradu, gdje svaki kamen, ulica i kutak ima svoju priču ili zgodu. Poseban je kolorit grada taj festival, u sklopu kojega se predstavljaju mladi umjetnici i obrtnici, pripadnici raznih narodnosti, otvaraju svoja vrata antikvarijati i muzeji, s glazbom se predstavljaju ulični svirači amateri, a po ulicama se miješaju mirisi raznih jela. Mnoštvo sadržaja za svaku dob. Toga vikenda ni kiša nije mogla poremetiti ugođaj i dobru volju.

Kristina Goher

Hrvatsko kulturno središte Croatica
poziva Vas
na otvaranje izložbe dizajnerice
stakla Csille Szilágyi „Motivi“,
koje će biti 1. listopada 2016. s početkom u 18 sati, u galerijskom prostoru Croatica.

IZLOŽBU OTVARA:
veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Gordan Grlić Radman,
i likovna umjetnica, kuratorica Agnes Eszter Szabó

Izložba se može posjetiti do 1. studenoga 2016., radnim danom od 9.00 do 15.00 sati.
Izložba je realizirana u sklopu Tjedna dizajna u Budimpešti,
predmeti se mogu kupiti na licu mjesta.

MJESTO:
Budimpešta VI., Ulica Nagymező 68. I. kat

Znanstveni skup u čast Zrinskih u Šopronu

Hrvatska samouprava Šoprona u suradnji s drugim civilnim udrugama u varošu, toliko aktualno da ne bi mogla aktualnije, samo jedan dan kasnije za velikim svečevanjem 450. obljetnice Sigetske bitke, u spomenutom ugarskom gradu organizirala je dvodnevnu konferenciju u čast Zrinskih. Obitelj ka je tijekom stoljeća postala jedna od najpoznatijih i najznačajnijih u skupnoj povijesti Hrvatov i Ugrov, i danas, za tolikimi ljeti, još svenek postavlja pred nekoliko pitanj znanstvenike i istraživače. Brojnu publiku iz Austrije, Hrvatske i Ugarske u šopronskoj Svečanoj dvorani Županijskoga doma pozdravili su dr. Gordan Grlić Radman, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, dr. Janoš Grubić, predsjednik šopronske Hrvatske samouprave, dr. Franjo Pajrić, glavni organizator priredbe, a glavni pokrovitelj skupa Matija Firtl, parlamentarni zastupnik, poslao je svoju videoporuku iz Bruxellesa. Na spomen-skupu je sudjelovalo već povjesničarov ter i znanstvenikov, profesorov iz Hrvatske, kot i iz Šoprona. Prvi dan, već od trournoga skupa ter diskusiju, sprohadjalo je otvaranje dokumentarne izložbe o Zrinski u Rejpal hiži.

Hrvatski veleposlanik dr. Gordan Grlić Radman s dr. Janošom Grubićem, predsjednikom HS u Šopronu

U uvodu skupa je sve nazočne pozdravio predsjednik Hrvatske samouprave dr. Janoš Grubić, a hrvatski veleposlanik dr. Gordan Grlić Radman istaknuo je da baštinu, hrabrost, junačstvo, vjernost i ljubav Nikole Šubića Zrinskoga vridno je i danas poštivati, očuvati i dalje istraživati i ugarskoj i u hrvatskoj zajednici. Matija Firtl u videoporuci se je zahvalio šopronskim organizatorom da su priredili ovu konferenciju, postavljajući i na ov način u centar znanstvene pažnje Šopron i upozorio je sve nazočne da za tolikimi ljeti i stoljeća danas isto tako moraju Hrvati i Ugri braniti svoju svist i kršćanstvo od vanjskih sil. Dr. Franjo Pajrić, motor hrvatskih aktivnosti u ovom kraju, uzrokom organizacije je spomenuo da su htili načiniti skup u kulturnom mjestu, najstarijem gradu ovoga orsaga, na Spomen-ljeto Zrinskih, jer ova magnetska obitelj je nadnacionalna i zapravo poveže Hrvate i Ugre. Po Pajrićevi riči priredba je za to važna, aš imali su posebne predavače, a jednu staru izložbu su dopunili novimi informacijami i novimi panoi. – Novi su nam zaključki o jednom Nikoli, i o drugom Nikoli. Radi se o Nikoli Zrinskom IV. i o Nikoli Zrinskom VII., aš

mora se znati da u posljednji sto ljeti Zrinski djeluju po stazi života, to je ta poveznica od Sjevernoga morja do Jadrana. Oni su kontrolirali ov južni dio, aš od Vépa do morja su imali posjede tako da nisu mogli stupiti na drugi teritorij. Za ovo se pak veže naš međunarodni projekt „Po staza naših starih“ koji ćemo kletu ponovo krenuti, po treći put, iz frankopanskoga grada Bakra. Bit ćemo na posjedi Zrinskih već od tri dane, ča samo po sebi pokazuje, kakov velik teritorij su oni imali pod svoji ruka – rekao je jedan od prevadačev, dr. Franjo Pajrić (naslov referata njegovoga:

Hrvatski predavači: Vladimir Kalšan, Petra Babić i Zdenko Samardžija

Interesantnosti kod Zrinskih u šopronskom kontekstu), a uz njega su još održali svoje predavanje Petra Babić (Zrinski u hrvatskim udžbenicima povijesti), Vladimir Kalšan (Zrinski ili kako opstati među najjačima u Europi), Zdenko Samardžija (Početci osmanske vladavine u Slavoniji i Srijemu: Katzijanerova ekspedi-

Otvaranje dokumentarne izložbe

cija i njene posljedice), András Krisch (Šopron u doba Zrinskih). Péter Dominkovits zbog bolesti nije mogao doći, ali je njegovo predavanje prešano pod naslovom Podaci o posljedicama gubitka Sigeta u zapadnoj Ugarskoj.

Tiho

Hrvatski dan u Foku

U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, 17. rujna priređen je Hrvatski dan. Dan je započeo u poslijepodnevnim satima svetom misom na hrvatskom jeziku u mjesnoj katoličkoj crkvi. Nakon mise društvo se okupilo na dvorištu Društvenoga doma i počeo je kulturni program i cjelovečernja zabava uz Orkestra Podravka.

U ovome podravskom naselju 14. put se priređuje Hrvatski dan, koji uvijek donosi nezaboravnu zabavu hrvatskome stanovništvu. Toga se dana vraćaju i oni koji su zbog različitih razloga napustili selo, a dolaze i Hrvati iz okolnih naselja. Program je ove godine počeo svetom misom na hrvatskome jeziku, koju je služio martinački župnik Ilija Čuzdi u mjesnoj katoličkoj crkvi, koja je

KUD Izvar

bila puna vjernika. Potom je na otvorenome počeo kulturni program, kojemu su pribivali i predsjednici hrvatskih samouprava okolnih naselja. Program je vodio ravnatelj Kulturnog i sportskog

Barčanski KUD Podravina i članovi KUD-a Drava

centra „Josip Gujaš Džuretin“ Krištof Petrinović. Sudjelovali su martinački Ženski pjevački zbor „Korjeni“, KUD Izvar i barčanski KUD Podravina i članovi KUD-a Drava. Prvo su na pozornicu stupile pjevačice Ženskoga pjevačkog zbora „Korjeni“, koje su otpjevale između ostalog prekrasne podravске pjesme. Slijedio je ples, KUD Izvar predstavio je svoju koreografiju, u njihovu programu bilo je i plesa i pjesme. Trudili su se da u predstavi uz mađarske pjesme bude i hrvatski dio. Oni su prvi put nastupili u ovoj priredbi, dali su sve od sebe, a od publike su dobili buran pljesak. Zadnja je točka bila zajednička predstava barčanskog KUD-a Podravina i KUD-a Drava. Predstavili su dio one velike koreografije koju su lani pripremili na Dan Hrvata u Martincima. Bio je scenski prikaz tradicionalnoga podravskog običaja popraćenog podravskim napjevima i plesovima. Publika je bila oduševljena i uživala u predstavi. Na kraju svakoga su pozvali u kolo, plesali su zajednički ples na terenu ispred pozornice uz glazbenu pratnju Orkestra Vizin. Organizatori su pripremili bogatu večeru na koju su čekali sve nazočne, goste i sve stanovnike naselja. Na kraju ovogodišnjega Hrvatskog dana svakoga je čekao bal uza svirku martinačkog Orkestra Podravka.

Luca Gažić

Korjeni svečani program i koncert

07.10.2016. 19⁰⁰ ★ MARTINCI, SPORTSKA DVORANA

NASTUPAJU:

GAŠO band

SLAVONIA BAND

U zajedničkom kolu

Mala stranica

Maturalac u Dubrovnik

Kako se ljeto bližilo kraju, đaci su postajali pomalo tužni jer se približavao početak nove školske godine. To nije bio slučaj i s 12. razredom. Bili smo uzbuđeni jer je kraj kolovoza za nas značio odlazak u prelijepi Dubrovnik!

Iz Budimpešte smo krenuli 21. kolovoza u predvečernjim satima kako bi lakše podnijeli dugi i naporni put. Pratili su nas dvije naše profesorice: Anica Mandić i Jelica Kőrösi. U Dubrovnik smo stigli u ranim jutarnjim satima, gdje su nas nestrpljivo iščekivali naši Dubrovčani. Smještaj smo imali u samome gradu Dubrovniku, u jednom đačkom domu koji gaji višegodišnje prijateljske veze s HOŠIG-om. Prijam je bio zaista ljubazan. Nakon puta smo se malo odmorili i skupili snagu kako bismo iskoristili svaki trenutak te brže-bolje krenuli u obilazak grada. Imali smo vodiča Marinu, koja je bivša učenica đačkog doma u kojem smo bili smješteni. Ona nam je pokazala Franjevački samostan, Veliku Onofrijevu česmu i Knežev dvor. U tom razgledanju mnogo smo toga čuli i naučili o Dubrovniku. Marina nam je pokazala i gdje je bilo prvo dubrovačko sirotište, starački dom, a zatim i

Stradun koji je najpoznatija dubrovačka ulica. Sutradan smo posjetili gradić Ston, gdje smo pogledali solanu, a zatim smo se uputili prema Pelješcu. Tu nas je čekao ukusan ručak u restoranu, a nakon toga smo se kupali i sunčali na predivnoj pješčanoj plaži. Trećeg dana brodom smo se odvezli na otok Lokrum, ondje smo imali cijeli dan samo za kupanje i uživanje u predivnoj prirodi koja nas je okruživala. Imali smo priliku prošetati kroz botanički vrt i rezervat, jednog od najpoznatijih znamenitosti na otoku. Sljedećeg smo se dana s ravnateljicom Ženskog učeničkog doma žičarom uputili na brdo Srđ, što je cijelom razredu ostalo u pamćenju kao nezaboravan doživljaj jer smo imali prekrasan pogled na cijeli grad i okolicu. Petog dana već smo se umorili od prethodnih izleta, pa smo samo šetali zidinama, što je neizbježno prilikom posjeta Dubrovniku, jer daje sasvim drugi pogled na grad. Posljednjeg dana posjetili smo poluotok Lapad, gdje smo se cijeli dan kupali i zabavljali.

U Budimpeštu smo se vratili s mnogo lijepih uspomena i doživljaja. Presretni smo što smo imali priliku provesti nezaboravan tjedan dana u Dubrovniku.

Sineta Schmidt
gimnazijalka 12. razreda

Za pametne i pametnice

POVEŽI PAROVE

ŠKOLSKI
PRIBOR

MORSKE
ŽIVOTINJE

GODIŠNJA
DOBA

DIVLJE
ŽIVOTINJE

HRANA

VOZILA

Zrinski u očima mladih

Kako su živjeli, čime su se bavili, zašto i protiv koga su se borili, što su pridonijeli današnjim naraštajima, kako ih se prisjećamo... i na još neka pitanja dali su odgovor mladi predavači I. Đačke konferencije o obitelji Zrinski, održane 22. rujna 2016. u Keresturu u organizaciji Hrvatske samouprave Zalske županije i keresturske Hrvatske samouprave, pod pokroviteljstvom Nacionalnoga sveučilišta javne službe i profesora. dr. Karla Gadanjija. Osam mladih predavača, od osnovnoškola do studenata, svojski su se pripremili prikazima s raznih područja povijesti Zrinskih.

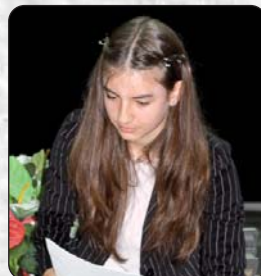
*Najmlađi predavač
Marcel Pavlic, učenik
5. razreda*

*Martin Benceš, kao član
Udruge Zrinskih kadeta,
govorio je o povijesnim
postrojbama.*

*Dorotea Nikli, učenica
kaniške gimnazije,
predstavila je život braće
Nikole i Petra Zrinskog.*

*Bernadeta Turul,
učenica HOŠIG-a
Miroslava Krleže*

*Laura Tišlerić, studentica
Sveučilišta ELTE*

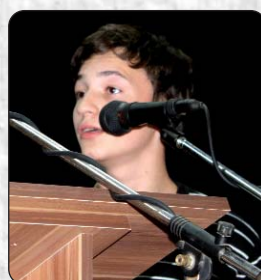
Hrvatska samouprava Zalske županije u zadnje se vrijeme usredotočuje na mlade, kako bi postupno i njih uvela u hrvatski javni, kulturni i znanstveni život. Obilježavanje 450. obljetnice Sigetske bitke bila je prigoda da se prvi put priredi konferencija na kojoj su predavači bili isključivo mladi, a i

*Danijel Blažetin,
student Filozofskog
fakulteta u Zagrebu*

*Maja Mirić, učenica
draškovečke osnovne
škole*

*Domagoj Turk, učenik
draškovečke osnovne
škole*

među slušateljstvom uglavnom su bili učenici. Sudionike konferencije pozdravili su dr. József Padanyi, brigadni general Nacionalnoga sveučilišta javne službe, i prof. dr. Karlo Gadanji, umirovljeni prorektor Sveučilišta u Sambotelu, naglašujući važnost poznavanja svoje prošlosti. Budući da se radi o velikaškoj obitelji koju podjednako cijeni i mađarski i hrvatski narod, đačka je konferencija održana dvojezično, tj. sva predavanja mogla su se čuti na oba jezika. Najmlađi je predavač bio Marcel Pavlic, učenik 5. razreda keresturske Osnovne škole „Nikola Zrinski“, s temom „Povijest obilježavanja Dana Nikole Zrinskog“. Mladi predavač temeljito je prikazao svoje prve dodire s tematikom Zrinskih, od dječjeg vrtića do današnjih dana, kako njegova ustanova iz godine u godinu obilježava njegov spomen. Slična je bila tema i Martina Benceša, učenika budimpeštanske Hrvatske škole, o Povijesnim postrojbama Zrinskih. Martin je govorio o čakovečkoj Zrinskoj gardi, Sigetskim vitezima i Zrinskim kadetima, o njihovim odorama, pravilima ponašanja i drugim zanimljivostima. Laura Tišlerić, studentica Sveučilišta ELTE, pozabavila se istraživanjima utvrde Novoga Zrina, od početka utvrđenja mjesta utvrde, preko iskopavanja do uređenja izložbe, izradbe maketa utvrde, odnosno o budućim mogućnostima istraživanja o zdencu Zrinskoga. Dorotea Nikli, učenica kaniške Gimnazije „Dr. Ferenc Mező“, ukratko je govorila o životu braće Nikole i Petra Zrinskog, o njihovoj ulozi u povijesti. Bernadeta Turul, učenica pečuške Hrvatske gimnazije,

pripremila se iz života Katarine Zrinski, koja kao kći Frana Krste Frankopana i supruge Petra Zrinskog imala je bitnu ulogu u Zrinsko-frankopanskoj uroti. Danijel Blažetin, student Filozofskog fakulteta u Zagrebu, predstavio je djelovanje Zrinskih na polju književnosti. Predavači iz Draškova:

učenica Maja Mirić dočarala je raskošan stol obitelji Zrinskih, predstavljajući život na zrinskim dvorima, a učenik Domagoj Turk prikazao je znamenita mjesta Zrinskih u Međimurju u okviru prikaza „Putevima Zrinskih“. Prvu đačku konferenciju sažeo je vojni povjesničar dr. Gabor Hausner, hvaleći mlade predavače koji su se temeljito pripremili na oba jezika, pozvao ih na daljnja istraživanja vezano uza Zrinske. Prva đačka konferencija bila je veliko iskustvo za mlade učenike i za organizatore, pokazalo se da mlade ne zanima samo popularna hrvatska glazba i tulum nego i istraživanja i nova saznanja vezana uz hrvatsku povijest, književnost i kulturu.

beta

Slušateljstvo i pokrovitelji

ČEPREG – Hrvatska samouprava grada Čeprega Vas srdačno poziva na Hrvatski dan 1. oktobra, u subotu. Svečanost se začme u mjesnom cimitoru, početo od 13 uri, kade će se blagosloviti obnovljeni grobni spomenici ovde zakopanih članov plemićke obitelji Janković-Daruvarski. U 14 uri u mjesnoj crkvi Blažene Dvice Marije dvojezičnu mašu služu Štefan Dumović, židanski, i József Finta, čepreški dušobrižnik. U 16 uri otvara se izložba pod naslovom „Jankovići-Daruvarski i Čepreg“ u Osnovnoj školi „Dr. János Horváth Csepregi“, potom slijedi kulturni program. Nastupaju: Zavičajno društvo „Sinac“ iz Zagreba, Muški jačkarni zbor Hrvatskoga Jandrofa, HKD „Čakavci“ iz Hrvatskoga Židana, Igrokazačko društvo Hrvatskoga Židana, Jačkarni zbor „Peruška Marija“ iz Hrvatskoga Židana i domaći Pjevački zbor „Janković“.

DOMBOVAR – Tamošnja Hrvatska narodnosna samouprava, dombovarski „Székely kör“ i Udruga civila te virski Nogometni klub Mornar organiziraju sportsko-kulturno druženje između Dombovara i Vira. Nadnevak je manifestacije 1. i 2. listopada 2016. godine. Uobičajeni nogometni turnir za prijelazni pehar bit će u subotu, 1. listopada. U subotu navečer upriličit će se prijam za goste i domaćine, kaže za Hrvatski glasnik Gabor Varga-Stadler, predsjednik dombovarske Hrvatske samouprave.

ERČIN – Hrvatska samouprava toga grada i ove godine priređuje uobičajeno Racko prelo, kada se okupi svaki naraštaj za druženje i ples. Ovogodišnja zabava s naramkom održava se u subotu, 8. listopada, s početkom u 20 sati, u prostorijama Općeprosvjernoga doma i Knjižnice Józsefa Eötvösa. Na balu svira lovranski sastav Selo. Cijena je ulaznice tisuću forinti po osobi, i jedan dar za tombolu.

BUDIMPEŠTA – Tradicijski Sajan svetoga Mihovila održava se u Hrvatskome vrtiću u četvrtak, 29. listopada, s početkom u 9.30. Za priredbu je odgovorna odgojiteljica Marjetka Gal.

KAŠAD – U organizaciji tamošnje Hrvatske i Mjesne samouprave, u tom je selu 27. kolovoza priređen Narodnosni dan. Programi su se odvijali na dvorištu mjesnog doma kulture. Program je odlikovala predstava za djecu klauna Ribizli, mađarska nota u izvedbi Richárda Bükija, nastup Quinteta Bohemian Brass i KUD-a Mohač. O dobrom raspoloženju brinuo se Orkestar Orašje.

„Belišćanska zlatna jesen“

Niz programa ovogodišnje kulturno-turističke manifestacije „Belišćanska zlatna jesen“ završena je a Konjogojske udruge Valpovštine.

Smotra folklor a ove je godine zbog loših vremenskih prilika održana u nastavno-športskoj dvorani Osnovne škole Ivana Kukuljevića u Belišću. Nastupilo je 13 kulturno-umjetničkih društava, među njima i kukinjski KUD Ladislava Matuška, naime, ovogodišnja Smotra bila je međunarodnog značaja. Raznolikost pjesama i plesova, bogate narodne nošnje i zvuci tambure oduševili su mnogobrojnu publiku te Belišću priuštiti vrhunski folklorni događaj.

PEČUH – U Hrvatskome klubu „August Šenoa“, u suorganizaciji Gradske knjižnice Slavonski Brod i Ogranka slavonsko-baranjsko-srijemskog Društva hrvatskih književnika 20. rujna otvorena je izložba akademskoga slikara Predraga Golla „Portreti hrvatskih književnika, znanstvenika i književnih kritičara i umjetnika iz Hrvatske i Mađarske“. Izložbu je otvorio Ivan Stipić, ravnatelj Gradske knjižnice Slavonski Brod, Goll se predstavio s pedesetak crteža olovkom, kredom, kredama u boji te akvarelom. Portreti na izložbi nastajali su posljednjih 50 godina, od 1956. do radova dovršenih doslovce prije nekoliko dana, specijalno za ovu izložbu, u kojima je na temelju fotografija portretirao neke od hrvatskih umjetnika, znanstvenika i dužnosnika koji djeluju u Mađarskoj, piše Glas Slavonije.

(Foto: Á. Kollár)

Sastanak starih razrednih prijatelja

Prošlo je točno 40 godina otkada su završili lukovišku osnovnu školu. Ove je godine sastanak bio u Brlobašu, što su uzbuđeno čekali i organizirali, budući da su došli i takvi koji već od završetka škole nisu se sreli. Popodne je prošlo u dobrom raspoloženju, bilo je to putovanje u prošlost, mnogo su razgovarali o onim vremenima kada su bili mladi učenici i planirali svoju budućnost, svoj život. Svatko je donio slike o obitelji, djeci i pokazali ih jedni drugima. O glazbi i odličnom raspoloženju brinuo se József Lina koji im je cijelo popodne svirao.

Snimka: Biserka Brantner Kolarić

**Neprofitno poduzeće Croatica i
Uredništvo Medijskog centra Croatica srdačno Vas pozivaju na konferenciju povodom**

25. obljetnice Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj „BRENDIRANJE narodnosnih tjednika”

**koja će se održati u Budimpešti 6. – 7. listopada 2016.
pod pokroviteljstvom Hrvatske državne samouprave**

Adresa: Croatica Nonprofit Kft., Ulica Nagymező 68, Budimpešta

25

HRVATSKI glasnik

6. listopada

10.00 Registracija
10.30 Svečano otvaranje
11.00 Plenarna predavanja

Božo Skoko:
Moć medija u očuvanju
i promicanju nacionalnog identiteta

Branka Pavić Blažetin:
Hrvatski glasnik između želja
i mogućnosti razvoja vlastitog brenda

Rasprava

Jasminka Dulić:
Internet – prijetnja ili pomoć
manjinskim tiskanim tjednicima

Nataša Heror:
Mogućnosti manjinskih medija
kao sudionika na tržištu oglašavanja

Rasprava

Ivo Kujundžić:
Praćenja Hrvata izvan
Republike Hrvatske na HRT-u te suradnja
s njihovim tiskanim i drugim medijima

Andrija Pavleković:
Programi na hrvatskom jeziku
na mađarskom javnom servisu danas i sutra

Rasprava

Davor Lončarić:
Internet i društvene mreže –
potpora radijskoj emisiji za manjine

Petar Tyran:
Tjednici naravno trebaju biti
zastupani u internetu – ali ne nadomještaju
tiskane novine

Zlatko Romić:
Manjine očima većine –
Zastupljenost i tretman manjinskih zajednica
u medijima na jeziku većine

Rasprava / Zaključci

18.00 Posjet Mađarskom parlamentu

Mišo Hepp:
Institucija glasnogovornika
u Mađarskom parlamentu

7. listopada

10.15 Predaja XVIII. Europske medalje
ovogodišnjem laureatu

11.15 Posjet HDS-ovu Uredu

Ivan Guban:
Upoznavanje sa samoupravnim
sustavom Hrvata u Mađarskoj i HDS-ovom
strukturuom te institucijama u njegovu održavanju